

Scenarij poučavanja za projektnu nastavu

- Ksenija Krizmanić Horvat, dipl. oec., prof. savjetnik
- mr. sc. Štefica Čanić, dipl. inž. šumarstva, prof. savjetnik

Ishod:

- primijeniti scenarij poučavanja za projektnu nastavu

Razlika između projektne nastave i projekta?

Projektna nastava je metoda poučavanja koja se temelji na projektima koji su usmjereni na rješavanje problema stvarnog svijeta.

U projektnoj nastavi učenici rade u timovima koji su odgovorni za planiranje, izvođenje i evaluaciju projekta.

Cilj projektne nastave je da učenicima pomogne razviti kompetencije kao što su kritičko razmišljanje, komunikacija, suradnja i rješavanje problema.

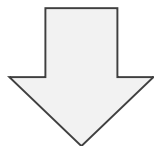
Projekt?

Projekt - konkretan je rad koji se izvodi u okviru projektne nastave. Projekt može biti bilo koji rad koji zahtijeva planiranje, izvođenje i evaluaciju, kao što je izrada modela, izrada igre, izrada filma ili istraživanje.

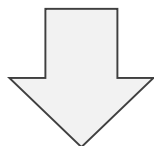

Razlika između rada na projektu i projektne nastave

Izrada projekta

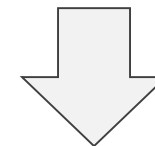

jedna aktivnost

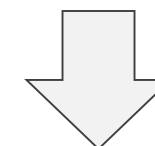

ostvaren zadani ishod

Projektna nastava

više aktivnosti

znanje i vještine

Obilježja projektne nastave

- specifičan pristup **koji obuhvaća**
 - razmišljanje,
 - raspravljavanje,
 - procjenjivanje,
 - rad i stvaranje
- krajnji rezultat nije unaprijed definiran
- elemente procjene određuju učenici i nastavnik prije izvođenja
- nije uokvirena nastavnim satom
- različiti izvori informacija ovisno o svojim interesima i cilju

Obilježja projektne nastave

- interakcija jednog predmeta s drugim
- orijentiranost nastavnika prema učeniku
- njeguje timski rad i partnerski odnos svih sudionika
- pospješuje razvoj istraživačkih, komunikacijskih i kritičkih sposobnosti učenika

Karakteristike projektne nastave

METODE RADA

- samoorganizacija učenja u skupinama
- nastava usmjerena na učenika (ne sadržaj)
- nastavni rad u obliku projekta
- samovrednovanje postignuća učenika
- povezanost sadržaja (međupredmetno/korelacije unutar kurikuluma)

ISHODI

- razumjeti sadržaj
- razvijati intelektualne vještine: analizu, primjenu, kritičko mišljenje
- rješavati probleme/pronalaziti adekvatna rješenja
- učiti se odgovornosti za proces učenja i realizaciju zadaća
- stjecati raznoliko i zanimljivo iskustvo učenja

Aktivnosti projektne nastave

ostvaruju se kroz **metode aktivne nastave**:

- demonstracija
- usmeno izlaganje
- razgovor
- praktični rad
- problemski zadaci
- crtanje
- rad na tekstu
- rukovanje konkretnim pomagalicama i uređajima
- izrada plakata
- terenska nastava
- mentalne mape
- suradničko učenje
- prezentacije
- igre, kvizovi
- učenje pomoću IKT programa
- istraživački zadatci
- individualizirani nastavni listići

Prednosti za učenika?

- biraju strategije kojima će doći do cilja
- rade tempom koji im odgovara
- ostvaruju istraživačke potrebe
- produbljuju svoje znanje
- prezentiraju ostvarene ishode učenja
- samovrednuju svoj rad
- jačaju samopouzdanje

Zlatni standard projekte nastave

Buck Institut za edukaciju

Vanjski krug čini 7 elemenata koje kombiniramo kako bismo postigli 3 važna cilja u učenju:

- prijenos ključnih pojmova
- razumijevanje
- vještine za ostvarivanje uspjeha

Izvor: prilagođeno prema knjizi: John Larmer, John Mergendoller & Suzie Boss, Setting the standard for project based learning; ASCD, 2015.

Priprema za realizaciju projektne nastave

- planiranje projektne nastave (ishodi, sudionici, trajanje)
- ideja za projektnu nastavu
- logički okvir projektne nastave

Scenarij poučavanja

1

*Inovativne i
maštovite ideje*

2

Suvremene
pedagoške metode

3

*Primjena digitalnih
sadržaja i alata*

Što potiče scenarij poučavanja?

1

Istraživačko i suradničko učenje

2

Projektну i problemsku nastavu

3

Ostvarivanje ishoda učenja pomoću provođenja
učeničkih aktivnosti

Tradicionalni nastavni proces

- težište na sadržaju nastavnog predmeta
- u središtu je nastavni program
- temeljna aktivnost je učenje
- nastavnik je predavač (prenosi znanje)

Suvremeni nastavni proces

- težište na ishodima učenja
- u središtu je učenik (aktivan i motiviran)
- temeljna aktivnost je poučavanje
- nastavnik je mentor, suradnik

Cilj scenarija poučavanja

1

U središtu je učenik i njegova aktivnost:

- istražuje
- povezuje
- kritički razmišlja
- donosi odluke
- rješava probleme
- vrednuje
- samovrednuje

Naslov: Kad se male ruke slože...

Autori scenarija poučavanja: Štefica Čanić i Ksenija Krizmanić Horvat

Predmet: Parkovna kultura i Ekonomika

Razred: treći razred

Nastavne teme: Revitalizacija zelenih površina, Istraživanje tržišta i Troškovi

Razina izvedbene složenosti: srednja

Ključni pojmovi: revitalizacija zelene površine, biološki elementi, vrtno arhitektonski elementi, troškovi, troškovnik, cijene, istraživanje tržišta, odabir najpovoljnijeg dobavljača

Korelacije, interdisciplinarnost i međupredmetne teme:

- Pedologija – fizikalna svojstva tla, vrsta tla
- Tehničko crtanje i nacrtna geometrija - mjerilo, projiciranje likova
- Ekologija - klimatski, edafski, fitogeni, zoogeni i antropogeni utjecaji, ekološke karakteristike vrsta
- Informatika - word, excel, internet, programi za grafičku obradu
- Dendrologija - morfološke karakteristike vrsta
- Uzgajanje šuma 2 - rasadničarstvo
- Anatomija i tehnologija drva - vanjski izgled stabla
- Parkovna kultura 2 - uloga zelenih površina, ukrasno drveće i grmlje
- Zaštita šuma - klimatski i biotski činitelji kao uzročnici šteta
- Parkovna kultura 3 - ukrasno drveće i grmlje, cvijeće javnih nasada, elementi vrtova, oblikovanje vrtova
- Ekonomika - mikroekonomija (troškovi), marketing (istraživanje tržišta)

2

Povezuje sadržaje strukovnih predmeta sa situacijama iz svakodnevnog života

3

Naglašava korelaciju s drugim strukovnim predmetima

4

Naglasak je uvijek na ideji (aktivnosti)

Izrada scenarija poučavanja

Postoje 2 polazišne točke:

Ideje za aktivnost na određenu temu

pod utjecajem:

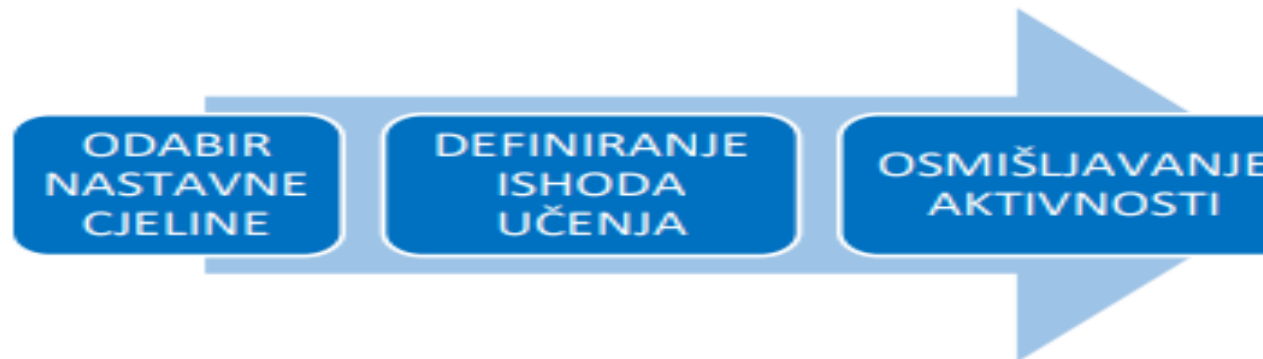
- osobnih iskustava
- istraživanja stručne literature
- primjera dobre prakse
- slučajnih događaja
- od nekog učenicima zanimljivog i važnog pitanja

Izrada scenarija poučavanja

2

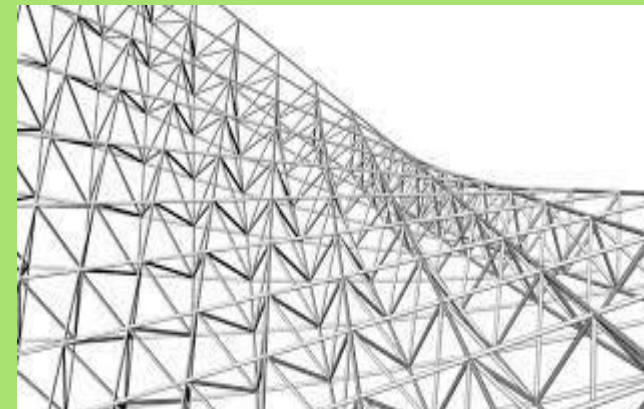
Sastaviti ishode učenja na određenu temu

- Definirani ishodi predstavljaju smjernice za razvoj aktivnosti scenarija poučavanja
- Ishodi i njihova razina svrhoviti i korisni te prate nredznania i mogućnosti učenika

Struktura scenarija poučavanja

- naslov scenarija poučavanja
- nastavni predmet/predmete
- razred
- izvedbena razina složenosti
- ključni pojmovi
- korelacija i interdisciplinarnost
- opis aktivnosti
- aktivnosti za one koji žele znati više
- postupci potpore učenicima s teškoćama
- dodatna literatura, sadržaj i poveznice

Naziv scenarija poučavanja

- zabavan
- duhovit
- intrigantan
- ne otkriva temu

Naslov: **Tajni kupac 007**

Naslov: **Kad se male ruke slože...**

Ishodi učenja

- u zagradi navesti slovo aktivnosti kroz koje se ostvaruje pojedini ishod
 - mogu biti određeni kao **znanja, vještine, stavovi i vrijednosti**
 - trebaju biti:
 - **mjerljivi**
 - **usmjereni na učenikovo učenje**
 - **fokusirani i konkretni**
 - **ostvarivi u planiranom vremenu**
-

Razina izvedbene složenosti

- označava stupanj kompleksnosti, odnosno zahtjevnosti u primjeni IKT-a prilikom izvođenja aktivnosti osmišljenih u scenariju
- odgovara razini digitalne kompetencije učitelja koji realizira aktivnosti scenarija

Naslov: Tajni kupac 007

Autor scenarija poučavanja: Ksenija Krizmanić Horvat

Predmet: Trgovinsko poslovanje

Razred: 3.razred - komercijalist

Nastavna tema: Tajno kupovanje (Mystery shopping)

Razina izvedbene složenosti: srednja

Ključni pojmovi: tajno kupovanje (mystery shopping), tajni kupac, istraživanje kvalitete usluga u trgovini

Korelacije, interdisciplinarnost i međupredmetne teme:

Strukovne vježbe 1 – prodajni razgovor, Trgovinsko poslovanje 2 – istraživanje tržišta, Poduzetništvo - tržište, Informatika – MS office, osobni i socijalni razvoj, informacijsko komunikacijske tehnologije, učiti kako učiti, mentalno i socijalno zdravlje

Ishodi učenja:

- Objasniti pojam i razloge tajnog kupovanja. (B, C)
- Protumačiti svrhu i postupak tajnog kupovanja (B, C)
- Provesti terensko istraživanje prema točno određenim smjernicama (D)
- Analizirati rezultate provedenog istraživanja (E)
- Procijeniti kvalitetu usluga u prodavaonicama prema dobivenim rezultatima

Razine

?

1

POČETNA

Sadrži već pripremljene prezentacije, video uratke s interneta, digitalne udžbenike

2

SREDNJA

sadrži vlastite prezentacije, video uratke....

3

NAPREDNA

napredna - sadrži vlastite interaktivne prezentacije nastavnika i omogućava suradnju učenika i nastavnika

Dan planeta Zemlje !

Korelacija, interdisciplinarnost

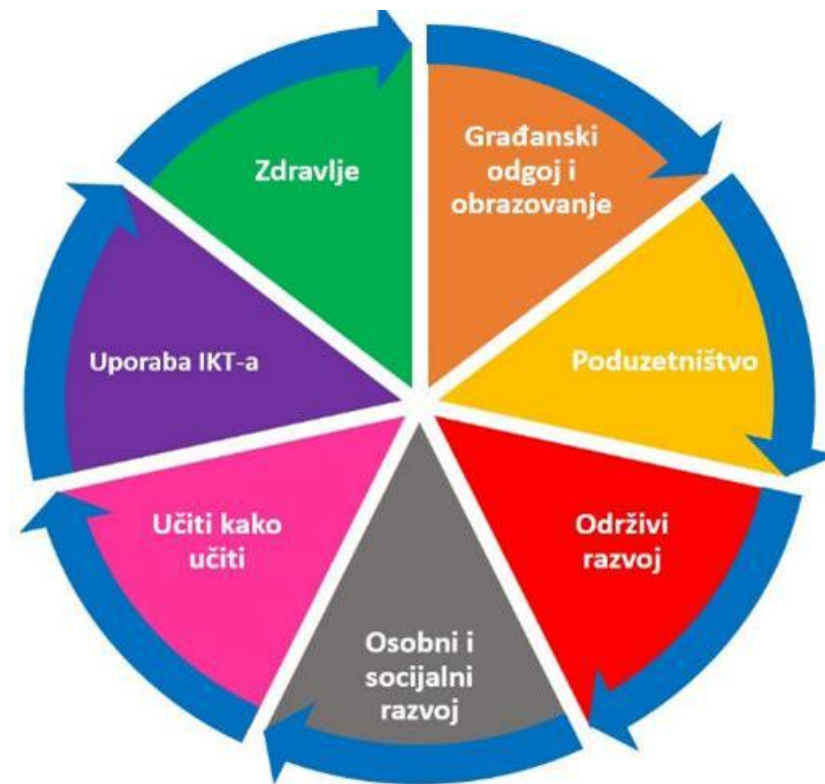
Vrste korelacija:

- **unutarpredmetna korelacija** - unutar nastavnog sadržaja jednog predmeta
- **međupredmetna korelacija** - s određenim nastavnim sadržajima drugih nastavnih predmeta

Interdisciplinarnost - smisleno povezanih sadržaja različitih znanstvenih disciplina

Očekivanja međupredmetnih tema

- način za ostvarivanje međusobnog povezivanja područja i tema nastavnih predmeta
- ciklusi:
 - 4. ciklus (1. i 2. razred četverogodišnjih; 1. razred trogodišnjih srednjoškolskih programa)
 - 5. ciklus (3. i 4. razred četverogodišnjih; 2. i 3. razred trogodišnjih srednjoškolskih programa)

Opis aktivnosti

- sadržava nekoliko aktivnosti
- aktivnosti se obilježavaju velikim tiskanim slovima (A, B, C,...)
- naziv aktivnosti - zabavan, duhovit...
- u potpunosti objašnjava svrhu i način provođenja aktivnosti

Opis aktivnosti:

A

Kad se mnogo malih složi....

Nastavnice oba predmeta su zajedno s učenicima u razredu i zamole ih da razmisle o svojoj školi, okolišu oko škole, zelenim površinama koje ih okružuju.

Postavljaju pitanja:

1. Sviđa li vam se okoliš škole?
2. Kako ste zadovoljni uređenjem zelenih površina?
3. Mislite li da bi zelene površine oko škole mogle biti drugačije uređene nego što su sada?
4. Želite li vi kao učenici dati prijedloge kako bi se trebale urediti i revitalizirati zelene površine kako biste se u njima osjećali ugodnije? itd...

Učenici se prvo u paru a zatim sa svima u razredu metodom (misli/razmjeni misli) uključuju raspravu, dajući odgovore na pitanja i svoja razmišljanja. Nastavnice im predlažu sudjelovanje u projektu kojim bi osmislili revitalizaciju postojeće zelene površine. Učenike se upućuje da će raditi u grupama po 4 učenika, te da će svaka grupa na kraju dati svoj prijedlog revitalizacije zelene površine.

EKONOMIKA:

Svaka grupa (po 4 učenika) treba pronaći (istražiti) na internetu po jedan primjer dobre prakse revitalizacije zelenih površina te prezentacijom prikazati osnovne smjernice dotične revitalizacije.

Smjernice za istraživanje i izradu prezentacije:

- navesti mjesto/grad gdje se nalazi revitalizirana zelena površina, veličinu
- navesti smjernice po kojima je rađena revitalizacija (biološki i vrtno arhitektonski elementi)
- pronaći grafičke prikaze izvedbenog prijedloga projekta revitalizacije priložiti fotografije zelene površine prije i nakon revitalizacije
- priložiti poveznicu na javni natječaj za idejno rješenje - ako ga ima
- navesti podatke o vrijednosti projekta odn. ukupnim troškovima revitalizacije zelene površine
- izraditi prezentaciju prema zadanoj strukturi izrade: naslovni slajd, uvod, razrada teme, zaključak i pravilima estetskog oblikovanja: pisanje u natuknicama, prilozi i fotografije su u funkciji pojašnjavanja teme, ujednačena veličina fonta slova...

Opis aktivnosti

- nadopunjen je materijalima, resursima i alatima da uz odabranu nastavnu metodu ostvarimo ishod učenja
- aktivnosti nisu linearno povezane, svaka čini zasebnu i zaokruženu cjelinu i ne moraju nužno slijediti jedna iza druge
- bit - ostvarenje ishoda učenja kroz provođenje aktivnosti

Opis aktivnosti:

Prolazi sve, sve osim sjećanja....

Misli/razmjeni misli

Jeste li ikada bili svjedokom nepristojnog ili površnog ponašanja prodavača prema vama ili drugom kupcu?

Opišite svoje iskustvo. Učenici iznose svoja iskustva, raspravljaju o njima.

Nastavnica napominje da smo se u prvom razredu susreli prvi puta s pojmom tajnog kupovanja.

Napominje da prema svim relevantnim istraživanjima, 96% nezadovoljnih kupaca nikada se neće žaliti na dobivenu uslugu, oni će jednostavno prestati dolaziti i koristiti uslugu. Procjenjuje se da svaki nezadovoljni kupac svoje loše iskustvo podijeli sa minimalno još 9 do 20 prijatelja i poznanika, a u vrijeme razgranatih društvenih mreža i foruma, taj broj se višestruko uvećava.

Udžbenik otvori pa se još bolje prisjeti i ponovi

Nakon što su učenici opisali svoja iskustva o ponašanju prodavača prema njima ili drugom kupcu učenici u tablicu trebaju upisati sve što znaju ili misle da znaju o tajnom kupovanju.

Što znam/mislim da znam	Želim znati	Što sam saznao/naučio

Nakon što su popunili rubriku što znam/mislim da znam učenici čitaju tekst iz udžbenika o tajnom kupovanju i to INSERT metodom.

Čitanje je individualno, učenici dok čitaju označavaju ulomke oznakama:

✓ (to znam) - koji se upisuje na rubnici ako nešto što učenik pročita potvrđuje ono što već zna ili misli da zna;

- (minus) – koji se upisuje ako neka informacija koju učenik pročita proturječinjegovoj spoznaji ili se razlikuje od onoga što učenik zna ili misli da zna;

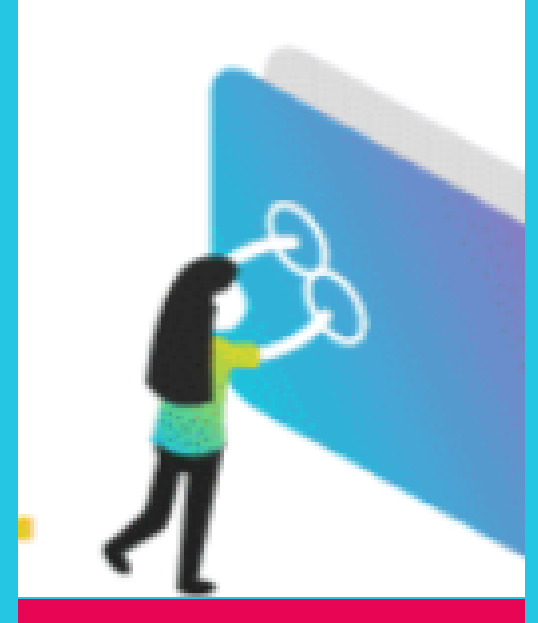
+ (plus) – koji se upisuje ako je informacija s kojom se učenik susreće nova;

? (upitnik) – koji se upisuje ako je posrijedi neka informacija koja učenika zbunjuje

! (uskličnik) ako postoji nešto o čemu želi više znati.

Inkluzija

- Inkluzivni odgoj i obrazovanje:
 - uvažavanje različitosti i specifičnosti svakog pojedinca kroz odgoj i obrazovanje
 - temelji se na uključivanju i ravnopravnom sudjelovanju svih u odgojno- obrazovnom procesu

Daroviti učenici

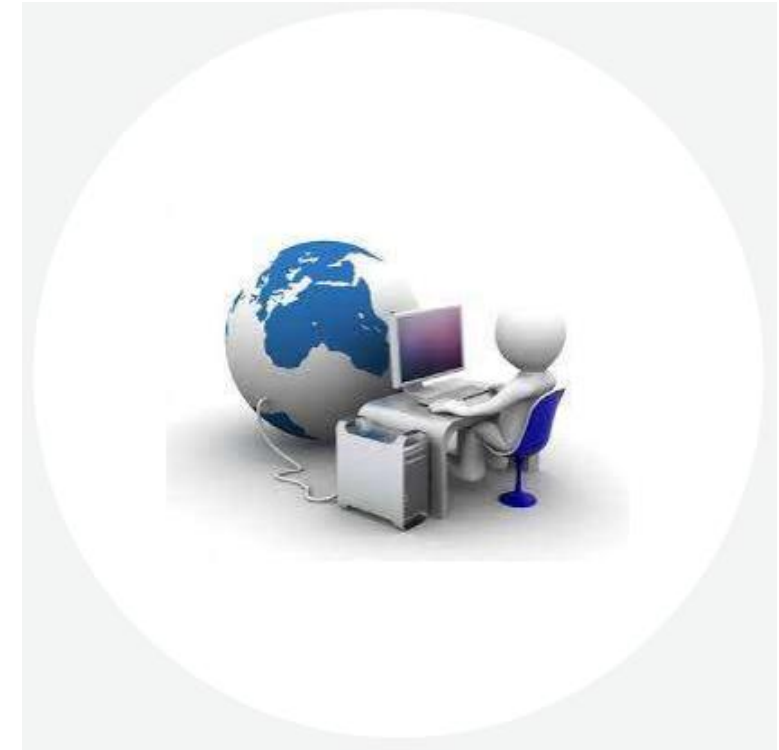
- aktivnosti za znatiželjne u materijalima

Učenici s teškoćama

- individualna prilagodba

Informacijsko - komunikacijska tehnologija

- dio je koncepta scenarija poučavanja
- **kroz aktivnosti** - učenici i nastavnici
- primjena - **svrhovita i u funkciji ostvarivanja ishoda**

Implementacija informacijsko - komunikacijske tehnologije

- obrazovni sadržaji se prikazuju kroz zanimljiv i kreativan način
- učenike motivira za samostalno učenje
- učitelj može kontinuirano:
 - pratiti
 - vrednovati rad učenika
 - slati povratne informacije

Implementacija informacijsko - komunikacijske tehnologije

Odabir alata:

Alati za prezentaciju sadržaja

- Wakelet
- Bookcreator
- Canva
- Power Point
- Genially....

Alati za komunikaciju i suradnju:

- Padlet
- Lino it
- Google meet
- Zoom
- Google dokumenti...

Alati za igrifikaciju sadržaja

- Genially
- Learning Apps.org
- Quizizz
- Flippity
- Puzzle...

Alati za vrednovanje

- Google Forms
- Microsoft Forms
- Edmodo

Vrednovanje

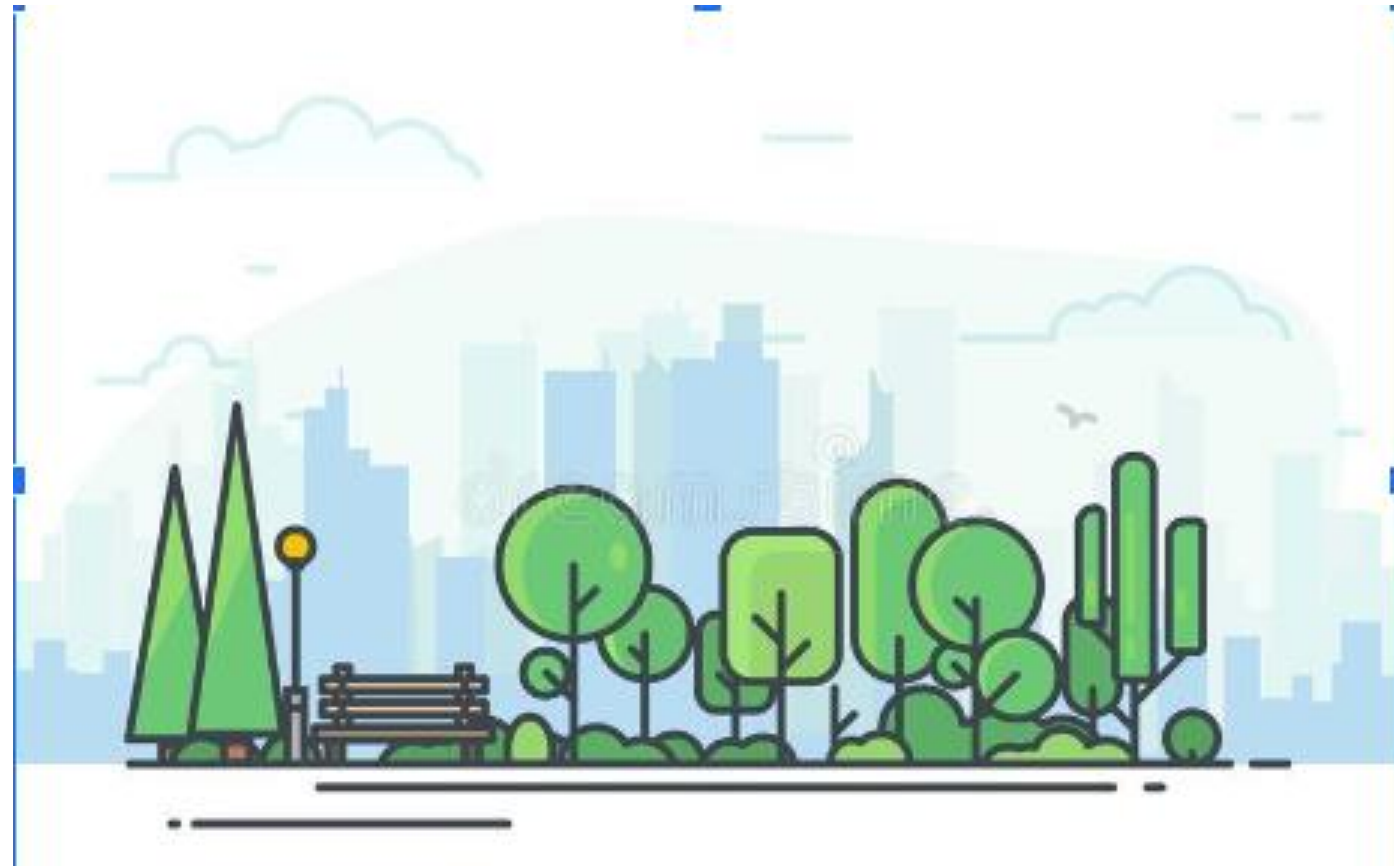
služi unapređivanju i planiranju budućeg učenja i poučavanja i rezultira kvalitetnom povratnom informacijom učeniku i roditelju, a provodi ga nastavnik

podrazumijeva aktivno uključivanje učenika u proces vrednovanja uz podršku nastavnika

podrazumijeva vrednovanje na kraju određene nastavne cjeline, na kraju polugodišta i/ili na kraju školske godine i iskazuje se brojčanom ocjenom.

- U zagradi navesti slovo aktivnosti kroz koje se ostvaruje

Primjer scenarija za projektnu nastavu

Zadatak - radionica

Zaključak

Primjenom projektne nastave temeljenoj na scenarijima pučavanja, učenici su u mogućnosti primijeniti stečena znanja i vještine na realnu situaciju, što im pomaže bolje razumjeti gradivo kako bi ga mogli koristiti u stvarnim situacijama.

Izvori

- MIŠURAC, I., 2017: Primjena scenarija poučavanja, digitalnih alata i obrazovnih trendova. Hrvatska akademska i istraživačka mreža – CARNet dostupno na [Template CARNet dopis \(e-skole.hr\)](https://e-skole.hr/share/page/document-details?nodeRef=workspace://SpacesStore/26e54bae-db34-47d8-9519-56d644da962a) (pristupljeno 15. 12.2022.)
- <https://edutorij.e-skole.hr/share/page/document-details?nodeRef=workspace://SpacesStore/26e54bae-db34-47d8-9519-56d644da962a> (pristupljeno 10.01.2023.)
- <https://pilot.e-skole.hr/hr/rezultati/ikt-u-ucenju-i-poucavanju/scenariji-poucavanja/>
- <https://arhiva-2021.loomen.carnet.hr/course/view.php?id=18551> (pristupljeno 10.01.2023.)
- <https://skolazazivot.hr/wp-content/uploads/2020/04/Dodatak-B-Digitalni-alati-za-vrednovanje-nau%C4%8Denog-2-4-2020-1.pdf> (pristupljeno 10.01.2023.)